

plussen en minnen

+ meer omzet en aanwas	— –500 kilo melk
+ lager celgetal	— zuigers
+ hoger eiwit	— karaktervol

Rasecht dubbeldoel

Nafok Fleckviehstieren getest op vle esproductiegeschiktheid en kwaliteit

Met een lage melkprijs levert de omzet en aanwas extra inkomsten. In de Fleckviehfokkerij wordt de vleesaanleg gekoesterd. Er is nog weinig bekend over de kruisingseffecten.

Simmental of Fleckvieh? Deze twee namen voor hetzelfde roodbonte dubbeldoelras worden nogal eens door elkaar gebruikt. Simmental is van origine afkomstig uit Zwitserland. In 1830 werden de eerste dieren naar Duitsland geëxporteerd; daar werden ze Fleckvieh genoemd. Van veel bespiering was toen nog geen sprake. Fleckviehkoeien waren groot en hoogbenig, laatrijp en grof. In Duitsland en Oostenrijk ging men vanaf 1920 met Fleckvieh in de vleesrichting fokken. Voor een economische koe zijn melk én vlees de twee pijlers. Door gegevens over groei, bespiering en vleeseigenschappen mee te nemen, is de vleesproductiegeschiktheid van Fleckvieh sinds die tijd aanmerkelijk verbeterd. Met een lagere melkprijs zijn er altijd nog de inkomsten uit vlees. Daarnaast zijn veel veehouders van mening dat Fleckviehkoeien beter hun vleesreserves kunnen aanspreken in de eerste honderd dagen van de lactatie dan dat ze hun vetvoorraad afbreken. De populatie Fleckviehkoeien is wereldwijd zeer groot. Zo’n 1,4 miljoen geregistreerde dieren lopen er rond, waarbij de concentratie te vinden is in Duitsland, Oostenrijk en Zwitserland. De Fleckviehkoe is middelgroot, zo’n 1,42 tot 1,45 m kruishoogte. Haar gewicht ligt tussen de 600 en 800 kilo, geslacht komt ze in de R-klasse en levert ze tussen de 380 en 420 kilo geslacht gewicht. De Fleckviehkoe heeft een harmonisch

Opmars ingeluid vanuit het Oosten

De intocht van de Fleckviehfokkerij is in het van oudsher dubbeldoelminnende oosten van Nederland begonnen. Oude liefde roest blijkbaar niet. Dit najaar zal de grote stroom aan Fleckviehkalveren geboren worden. Opvallend is dat bij het buiten-

uiterlijk, waarbij haar type gesloten is en de middenhand cilindrisch. Haar bekken is ruim en de kruishelling functioneel. Ze hoort altijd een vleesbedekking te hebben aan de achter- en zijkant van de bil, net als op de rug, de lendenen en het heupbeen. Haar botwerk is soms wat grof, vooral zichtbaar in het spronggewricht. De klauwen zijn steil. Haar uier is kwalitatief goed, maar met een lage achteruierhoogte en korte lengte heeft ze geen showallure.

Serius in vlees

In totaal krijgen wereldwijd zo’n 650 jonge stieren KI-kansen, waarbij Duitsland lijstaanvoerder is met 400 stieren. Oostenrijk test jaarlijks zo’n 140 proefstieren waarbij het fokprogramma vergelijkbaar en uitwisselbaar is met dat in Duitsland. In Frankrijk, Italië, Tsjechië, Slowakije, Zuid-Afrika en Australië komen ook populaties voor. Naast de melkproductiegegevens van de dochters vormen de vleesproductie-eigenschappen een serieus onderdeel in de fokkerij, niet alleen voor het instandhouden van de bespiering, maar vooral ook ter verbetering van de vleeskwaliteit. Een stier krijgt pas kansen als hij een minimale groei van 1250 gram per dag haalt. Zijn nakomelingen worden gecontroleerd op classificatie, groei, uitsnijpercentage, marmering en malsheid. Geboortegemak krijgt veel aandacht, waardoor de levensvatbaarheid en de vitaliteit van de kalveren goed is. De Fleckviehfokkers moeten afrekenen met het vooroordeel dat ‘dikke’ koeien niet genoeg produceren. De gemiddelde productie van de veestapel in Duitsland en Oostenrijk bedraagt zo’n 6500 kilo melk. Fleckviehkoeien produceren persistent en de vet-eiwitverhouding is gunstig. Als extra plusje heeft de Fleckviehhouderij ook nog een genetisch hoornloze versie die vooral in de vleesveehouderij te vinden is, maar via het fokprogramma ook verspreid wordt in de melkrichting.

landse gebruik van Fleckviehgenen veelal de Nederlandse emigranten de eersten zijn. In Canada en Amerika is een dubbeldoelras onbekend en daarmee onbemind; alleen de emigranten herinneren zich de koeien die zowel melk als vlees leveren.

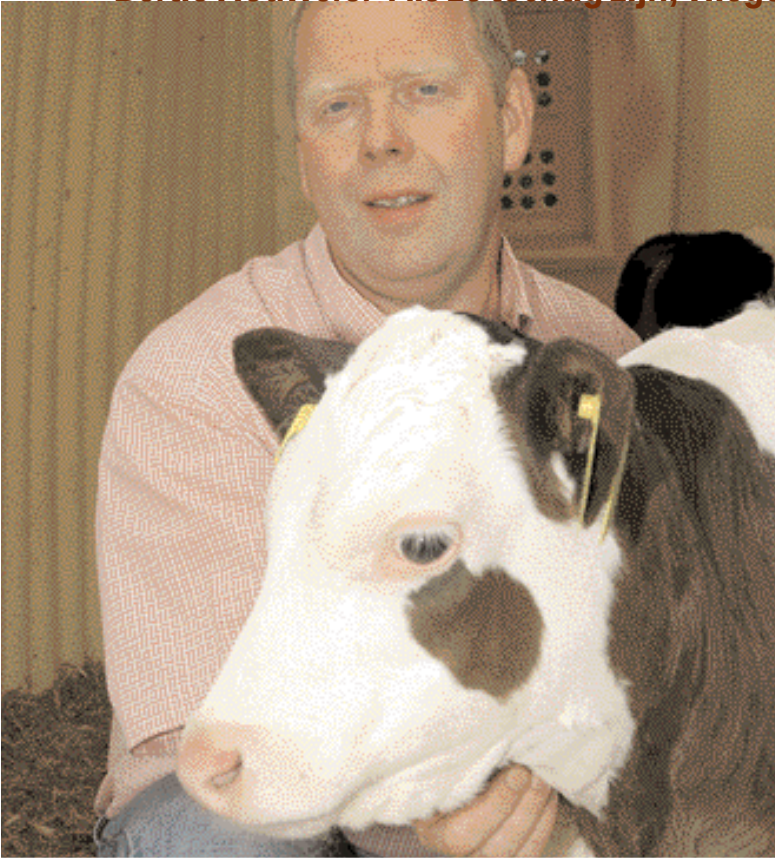
Stiermoeder na zeven kalveren

In de Fleckviehfokkerij is er de laatste jaren meer oog voor gezondheid en vruchtbaarheid. De laatste eigenschap weegt voor 40 tot 45 procent mee in de Duitse totaalindex van stieren. Dat gaat ten koste van de vooruitgang in productie, maar dat nemen de Fleckviehfokkers op de koop toe. Om de duurzaamheidsgedachte in de praktijk toe te passen, is er in Duitsland een fokprogramma, genaamd Linie II, waarin oudere, bewezen koeien een contract krijgen. Deze koeien hebben gemiddeld zeven kalveren op de wereld gezet en ze hebben bewezen een goede vruchtbaarheid en gezondheid te hebben. De levensproductie

van deze stiermoeders ligt gemiddeld op 67.753 kilo melk. Komend najaar wordt de eerste golf kruislingkalveren in Nederland geboren. De melkproductie van deze F1’s zal niet extreem dalen, zo luidt de verwachting, maar bij latere kruisingen is de productie duidelijk een aandachtspunt. Wageningen UR start een onderzoek samen met acht commerciële melkveebedrijven. De eerste resultaten komen over drie jaar beschikbaar. Dat betekent momenteel nog een achterstand in informatievoorziening.

Alice Booij

Bertie Houwers: ‘Als ze tochtig zijn, vliegen ze door de stal’

De beste resultaten verwacht melkveehouder Bertie Houwers uit de eerste combinatie Fleckvieh en HF. ‘Die zijn beter dan de zuivere Fleckviehdieren in Duitsland.’ Toch zal de veehouder uit Winterswijk werken naar een zuivere veestapel. ‘Iedereen doet dat, ik heb nog weinig goeds gezien van terugkruisen.’ Onder de 65 melkkoeien in zijn stal bevinden zich drie aangekochte 50%-Fleckviehdieren. Ze geven bijna 8000 kilo met 4,55 % vet en 3,80 % eiwit met een lactatiewaarde boven 100. Het gemiddelde van de hele veestapel ligt op 9114 kilo met 4,52 % vet en 3,55 % eiwit. ‘Ze zijn alweer drachtig’, zegt Houwers. ‘Als ze tochtig zijn, vliegen ze door de stal.’ Als saldoboeer geeft hij weinig om kleur. ‘Natuurlijk kijk je wel even akelig als de kalveren anders gekleurd zijn, maar ze lijken best, zijn heel vitaal en dan is de kleur snel bijzaak.’ Alle koeien krijgen resoluut een Fleckviehstier als partner, de eerste keer een die veel bespiering vererft. ‘Dat is het andere uiterste type van Holstein, daarmee krijg je de meeste heterosis’, licht Houwers toe. Als punt van aandacht noemt Houwers het uierbeeld. ‘De uiers zijn minder mooi, maar wel goed.’ Daarbij hoopt hij de melkproductie er ook bij te kunnen houden. ‘We zijn met 20.000 kilo melk per hectare intensief. Ik wil best wat extra voer aankopen, maar niet het quotum volmelken met 75 koeien.’ Vooralsnog moeten de Fleckviehkoeien zich nog bewijzen. ‘Het moet nog blijken of het echt beter gaat. Gaat het niet, dan houd ik in ieder geval een koe met veel gewicht over.’